

EL BOSC DE TAIALÀ

INFORMACIÓ PER AL MESTRE

És un itinerari enmig d'un entorn natural eminentment forestal. Des dels punts d'observació que es proposen en aquest recorregut es pot comprendre la història geològica de la ciutat, la diversitat vegetal, la fauna i els orígens de la ciutat a partir dels primers pobladors de Girona.

L'itinerari pot ser autoguiat o acompanyat per un educador.

Per fer-lo, tant si és autoguiat com conduït per un educador, el mestre disposa del llibret *El bosc de Taialà*, amb tota la informació sobre aquest espai de la ciutat, i d'aquestes pautes que us descrivim tot seguit per donar suport als alumnes a l'hora de preparar-los per fer l'itinerari i per realitzar les fitxes.

OBJECTIUS:

- Descobrir els valors naturals, geològics i històrics d'aquest espai natural que forma part de la ciutat.
- Conèixer les espècies que componen les diferents formacions vegetals (fenassar, pineda, alzinar mediterrani, brolla) i els animals més representatius que hi viuen (gaig, merla, picot, esquiol, teixó, ...).
- Entendre la història geològica de la ciutat. Per mitjà de l'observació de fòssils interpretar l'origen de la formació d'aquestes roques sedimentàries.
- Conèixer els estudis arqueològics realitzats en aquesta zona i entendre quina informació ens donen dels primers pobladors de Girona.
- Fomentar l'interès i el respecte envers els espais verds de la ciutat i valorar-los com a riquesa i patrimoni col·lectiu.

GUIÓ DE L'ACTIVITAT

El guió que presentem és orientatiu i cada mestre pot adaptar-lo als seus interessos i als interessos dels alumnes.

- **Abans de l'itinerari:**

* Amb la finalitat que els nois i noies coneguin prèviament el lloc que visitaran proposem situar el bosc de Taialà en un plànol del municipi de Girona, i situar també alguns espais significatius de la ciutat: la Devesa, el riu Ter...

* Abans de sortir a fer el recorregut proposem que els alumnes facin algun exercici amb la clau de classificació, per tal de saber com funciona.

- **Durant l'itinerari:**

* Us suggerim que durant la passejada els alumnes portin màquina de fotos.

* Durant l'itinerari, els alumnes poden portar:

- 1) Fitxa 1: "Observació dels arbres i les plantes del bosc de Taialà", per registrar les diferents espècies vegetals que trobem.
- 2) Fitxa 2: "Clau de classificació", que podran utilitzar per saber el nom de les diferents plantes.

* Si voleu aprofundir en el coneixement d'aquest bosc o qualsevol altre, us proposem una pràctica que els botànics realitzen per fer l'estudi i caracterització de la vegetació d'un espai: fer un inventari forestal. Les pautes per a la realització d'aquesta pràctica i la fitxa de treball de camp les trobareu a l'annex 1 "Realitzem un inventari forestal".

- **Després de l'itinerari:**

* Proposem fer amb els alumnes una posada en comú de les observacions realitzades i fer una exposició amb les imatges de tots els nois i noies. Això permetrà fer un estudi molt més detallat i haver de concretar i acabar el treball que s'ha dut a terme.

FITXES ALUMNES

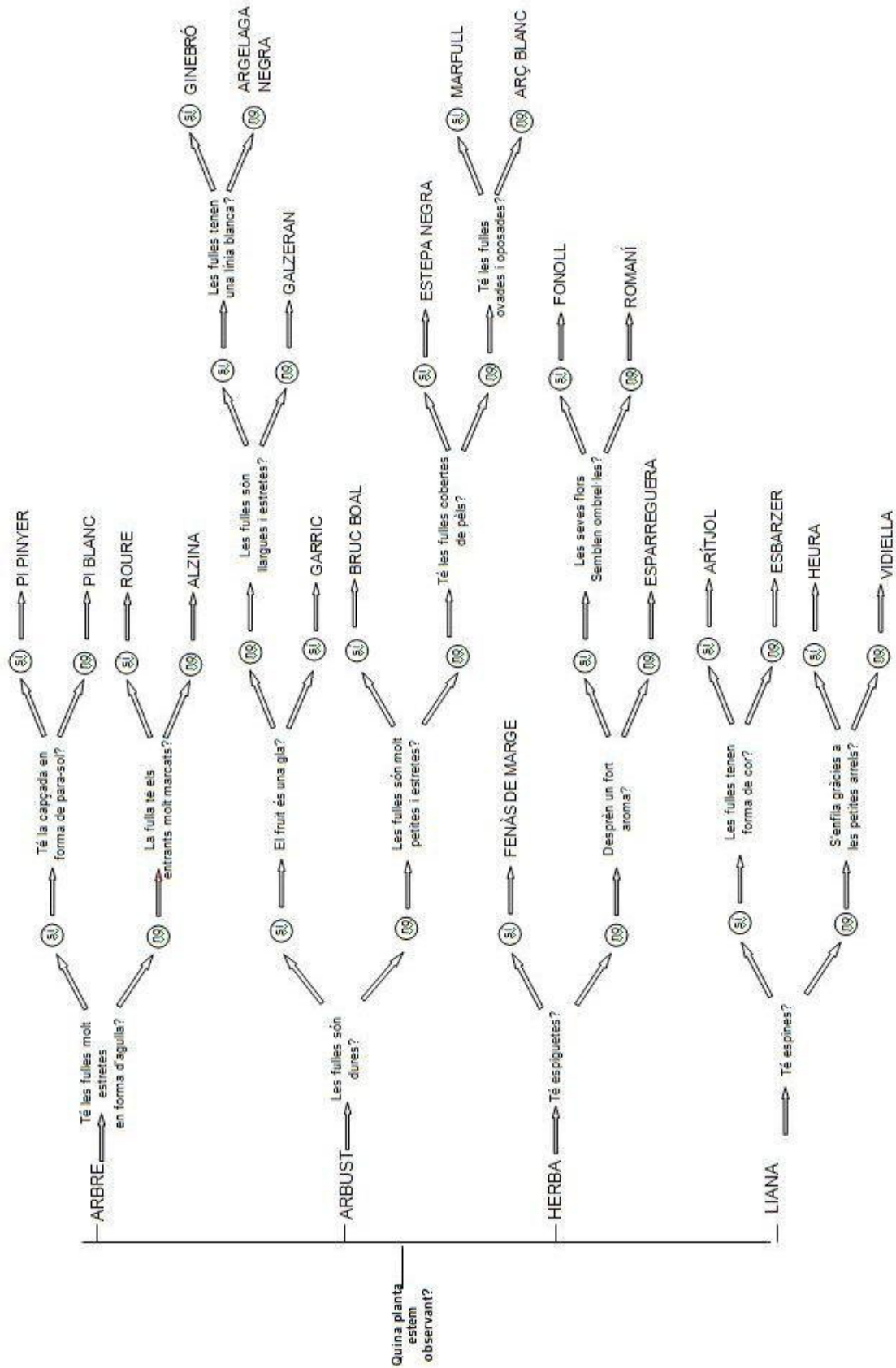
1- OBSERVACIÓ DELS ARBRES I LES PLANTES DEL BOSC DE TAIALÀ

Durant el recorregut pel bosc de Taialà podem intentar esbrinar el nom dels arbres i de les plantes que hi són presents.

Data de l'observació:

ESPÈCIE	PUNT DE L'ITINERARI	OBSERVACIONS
ARBRES		
ARBUSTOS		
LIANES		

2- CLAU DE CLASSIFICACIÓ

ANNEX 1- REALITZEM UN INVENTARI FORESTAL

Per tal de caracteritzar i descriure la vegetació d'un espai els botànics es basen en la realització d'inventaris forestals. La millor manera de fer aquest inventari és mesurant i estudiant tots els arbres i arbusts presents en l'espai. Això no és possible, ja que ens hi passaríem molts anys. La manera més pràctica de fer l'inventari forestal és a partir de parcel·les de dimensions conegudes. Estudiant suficients parcel·les es poden aproximar les dades obtingudes a tota la massa forestal a partir de càlculs estadístics senzills.

Cada grup, de 4 ó 5 alumnes, realitzarà el treball de camp en una parcel·la. Després, ajuntant les dades dels diferents grups, podrem calcular les mitjanes i obtenir unes dades objectives de tota la massa forestal.

- Material:

Brúixola, cinta mètrica (de 5 ó 10 metres), cinta mètrica de modista o similar, regla, cordills, 4 estagues, fitxa de treball de camp, fitxa de clau de classificació.

- Metodologia:

- Situació de la parcel·la.

Per escollir la parcel·la d'estudi s'assignarà a cada grup una zona on haurà de delimitar la seva parcel·la. L'assignació de zones es realitza a l'atzar o de forma aleatòria.

- Delimitació de la parcel·la.

La parcel·la ha de tenir una superfície coneguda. Normalment s'utilitzen de forma circular o de forma quadrada. La parcel·la quadrada permet un treball més còmode i és la que us proposem.

Per delimitar-la utilitzarem el cordill i les estagues, procurant que la forma s'assembli el màxim possible a un quadrat, és a dir de costats paral·lels dos a dos i formant angle recte entre els costats. La longitud apropiada és la de 10 m, de manera que la superfície estudiada és de 100 m². A cada costat hi clavarem una estaca, i finalment hi lligarem el cordill per tal de delimitar-la.

- Presa de mostres.

De cada parcel·la haurem d'identificar les espècies d'arbres i els arbusts més abundants, prendre el diàmetre del tronc (a 1,30 m d'alçada) i l'alçada, calcular el recobriment vegetal per cada estrat de vegetació (arbori, arbustiu i herbaci), i determinar les principals característiques físiques de la parcel·la.

- Càlcul de les densitats obtingudes a la parcel·la.

Per calcular les densitats de cada espècie cal dividir el nombre de peus per la superfície de la parcel·la. Aquestes densitats es poden calcular també per a les diferents classes diamètriques.

- Mitjanes dels resultats de les diferents parcel·les mostrejades, per tal de caracteritzar tota la massa forestal. Per tal de representar les característiques de la massa forestal es pot fer una gràfica amb el número d'individus per a les diferents classes diamètriques.

Fitxa de treball de camp:

Data:	Hora:	Num. parcel·la:	
Situació (descripció):			
Orientació (amb la brúixola):		Pendent (pla, poc inclinat, moderadament inclinat, fort):	Superfície de la parcel·la (m²):
Dades geològiques (tipus de roques presents, color, abundància, fòssils...):			
Dades del sòl (descripció del color, textura, si és pedregós, ...):			
Fauna (espècies identificades):			
Estrat arbori	Alçada estrat arbori (m):	Recobriments estrat arbori (%):¹	
Espècies arbres:	Diametres del tronc (mesurats a l'alçada del pit):	Nombre de peus:	Densitat (peus/ha):²
Alzina			
Roure			
Pi blanc			
Pi pinyer			
...			
Estrat arbustiu	Alçada estrat arbustiu (m):	Recobriments estrat arbustiu (%):¹	
Espècies identificades:			
Estrat herbaci	Alçada estrat herbaci (cm):	Recobriments estrat herbaci (%):¹	
Espècies identificades:			

1. Per calcular el recobriments per cada estrat s'ha d'observar quin tant per cent de la superfície està ocupat per vegetació de cada estrat en concret. Aquesta aproximació es realitza a ull, obtenint un valor aproximat.
2. Per calcular la densitat expressada en peus/ha cal aplicar un factor de conversió, tenint en compte que una hectàrea (ha) són 10.000,00 m².